

արյանը): Եր.,

«Արևիկ» հրատ., 1990, 768 էջ, տպ.՝ 10.000:

8. Պեյր Յավորով, Ամպիովանու հետքերով (մի մասը թարգմանել է Ա. Թարյանը): Եր., «Նախրի» հրատ., 1992, 160 էջ, տպ.՝ 3000:

9. Պեյր Յավորով, Բանաստեղություններ. Վիտոշայի փեշերին, արձակ էջեր. հուշեր Յավորովի մասին (մի մասը թարգմանել է Ա. Թարյանը): Եր., «Նախրի» հրատ., 2009:

10. Եզրակացություն և Լաֆոնտենի առակները

(գիրք-թատրոն՝ հիանալի տարածապատկերներով, գրեթե ամբողջությամբ՝ Ա. Թարյանի չափածո փոխադրությամբ): Եր., «Անտարես» հրատ., 2017:

11. Ում ծագուկն է, ում տևակն է (խոսող գիրք՝ կենդանիների ու թռչունների ծայրանկածությամբ): Եր., «Անտարես» հրատ., 2019: Մարյանա Սավկա, Ծեր Առյուծի հեքիաթը (Ա. Թարյանի թարգմանությամբ), Եր., «Անտարես» հրատ., 2022, 40 էջ, տպ.՝ 650:

ԱՆԱՀԻՏ ԹԱՐՅԱՆ

ՄԱՏՅԱՆ ՍԻՐՈ

Բանաստեղծություններ

2022

Անվիրում եմ ամուսնում՝

ՀՐԱԶԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ պայծառ հիշատակին:

Ի հակադրություն այս դժգույն ժամանակների և մռայլ իրականության՝ մարդկանց սրտերն ու հոգիները սիրով և երջանկությամբ պարուրող, լույսով ու հավատով համակող սիրային բանաստեղծությունների այս գողտրիկ ժողովածուն, որը կրում է

«Մատյան սիրո» խորագիրը, անվանի

բանաստեղծուի Անահիտ Թարյանի ստեղծագործական նոր ձեռքբերումն ու անակնկալ նվերն է իր հավատարիմ ընթերցողներին: Այս գիրքն, իրավամբ, մի յուրօրինակ և իսկական սիրո մատյան է, որում սկզբից մինչև վերջ գեղարվեստական խոսքի գունեղ ներկապնակով ներկայացվում և փառաբանվում է մարդկային մեծ ու ճշմարիտ սերը՝ իր ամենաբազմազան դրսւորումներով, հույզերի և ապրումների տարատեսակ նրբերանգներով, աստվածատուր սիրո արևածանանչներով, որոնք լուսավորում են մեր կյանքն ու շերմացնում վիատ հոգիները...

ՍԻՐՈՒՄ ԵՄ

Լուսի հետ եկավ սերը.

ԲԵՐ՝ սարին գրեմ՝ սիրո՞ւմ եմ...

Դարձավ իմ սրտի տերը.

Այս ծառին գրեմ՝ սիրո՞ւմ եմ...

Թևեցի արևի շուրջ.

Մեր դարին գրեմ՝ սիրո՞ւմ եմ...

Թե մեռնեմ՝ մեռնեմ սիրուց.

Իմ քարին գրեն. «Սիրո՞ւմ եմ...»:

ՍԵՐԸ

ԱՇԽ, սերը... սերը կյանք ե.

Այն կյանքից զոկել չի կարող,

Կյանքի պես քաղցր ու թանկ ե.

Սև մահը գրկել չի կարող...

Ճշմարիտ սերն արև ե.

Բարկ սրտում ցրտել չի կարող,

Թե ցրտեց՝ տերը իսկ ե.

Աստված իսկ փրկել չի կարող...

ԱԿՍՏՎԱՇ Ե ՍԵՐԸ

Գիրքն էլ ծաղիկ է՝ վարդ է բազմաթերթ,

Ամեն մի թերթը թերթիկ է վարողի,
Խորախորհուրդ է, բույր է բյուրաշերտ,
Վարդափուշ է և դրախտի այգի...

Վարդն էլ իր հերթին բազմաթերթ գիրք է՝
Թերթ առ թերթ բացվող, ինչպես՝ եջ առ եջ...
Կյանքի խորհուրդ է, ապրելու կիրք է,
Մտքի վարսանդ է ու սրտի առեջ...

Անշուշտ, սա կյանքն է՝ ծալթերով իր բյուր.
Կենաց մատյան է ու սիրո ծաղիկ,
Իր լույս ու մութին խառնած բույր ու թույր՝
Երկրին է կապում տիեզերքը պիրկ...

Բայց ամենից շատ՝ դա սերն է, որ կա,
Խորն ու բազմաշերտ, շքեղ, լուսավոր...
Սերն աստվածային երթ էլ այցի գա,
Արև է դառնում կյանքը գիսավոր...

Սերն իմաստագույն գիրք է բյուրաթերթ
Եվ բազմաթերթիկ վարդ է քնքաբույր,
Սերը մեծ կյանքն է՝ բազմածալ, շերտ-շերտ,
Աստված է սերը, անմահության քույր...

ՄԻՆՉԵՎ ՎԱՂԸ

«...Հարբած ըլիմ մինչև Էգուց»:

ԵՂԻՇԵ ԶԱՐԵՆՑ

Մինչև վաղը մի գիշեր է բաժանում մեզ,

Մինչև վաղը մեր տների միջև նորից

Կփովի ու կհավաքվի ճանապարհը,

Կուսակրոն ժամանակն իր ձեռքով անտես

Ինձ կիրի այս նույն տեղը և այն պահը,

Երբ ժպիտդ լուսացնցուդ կողողի ինձ...

Մինչև վաղը...

Շժամանակն այս բրինձ է մի՝ փոքրի՛կ-փոքրի՛կ,

Գիշերվա սուր, առնետային

Ատամի տակ ընկած փոքրի՛կ-փոքրի՛կ բրինձ...

Ե՛լ քո վախը

Ո՞ր տարազով ես ընկալեմ և ո՞ր գույնով,

Տարազները երբ շատ են հին,

Եկ գույներն են անխորթ, ջրիկ...

Քո այն վախը,

Որ, ներծծված սիրո թույնով,

Ծնվում է միշտ մեր բաժանման վերջին պահին

Ու զառամում մի չարչարված գիշերվա մեջ.

Չի՞ դիմանում մինչև վաղը...

Քո այն վախը,

Որ զարթնում է, սարսափահար թռչում է վեր

Մյուս օրն ինձ չտեսնելու

Հնարավոր անլուր դավից,

Մյուս օրն ինձ կորցնելուդ մրմուռ ցավից

Ու տիրատենչ,

Ընտելացված գայլուկի պես հեզ ու հլու,

Հետևում է ինձ անդադար, որպես ստվեր,

Պտտվում է շուրջս անվերջ...

Մի՞ զարմացիր, որ գալիս է իմ ծիծաղը,

Երբ ամեն օր քո համբույրը հրաժեշտի

Դնում ես դու իմ շուրթերին՝

Որպես կնիք, որպես կողաեք՝

Շրթունքների համար ուրիշ,

Որպես լքված կարապի երգ...

Ավելի մեծ ժամանակ է հարկավոր ինձ,

Որ իմ սիրտը կյանքո՞վ, կյանքո՞վ մի լավ ճշտի՝

Քո համբույրը թորած ջո՞ւր է, թե՞ կենսավիշ...

Դե՛, ի՞նչ կա, որ... ե՛կ բաժանվենք առանց թախիծ՝

Մինչև վաղը,

Ու թո՛ղ նորից շարունակվի մեր այս խաղը,

Ու թո՛ղ նորից շարունակվի քո այն վախը,

Որ ապրում է մինչև վաղը...

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՎԵՐՁԱՎԵՍ ԱՆԳԱՎ...

Ահա՛, մոտեցավ ժամը ԵՐԵՅԸ.

Օրվա ժամերից

ՔԵզ համար և ինձ՝

Միակն ու մեկը...

Այս պահին հույսով,

Ծովացող հույզով

Սպասում ես ինձ.

Սիրտդ մե՛կ դողում,

Մե՛կ էլ ճռվողում.

Երգում է նորից:

Մտովի արդեն

Ինձ հետ ես. մոտ եմ,

Անչափ մոտ եմ քեզ...

ԳԺՎԵԼ Է սիրտդ,

Վառվում է գիրկդ

Կարոտից իրկեզ:

Զգում ես հևքս...

Զգում ես թևքս,

Որ նստեմ կողքիդ,

ԹԵԼ գիտես, որ

Խորթ եմ, անսովոր՝

Ինձ գգվող շողբիդ:

Սիրո վառոդ ես...

Անհույս կարոտ ես

Զգլիսիչ բույրիս...

Մտովի դու արդ

Ճաշակում ես վարդ

Նեկտարն համբույրիս...

Մինչդեռ այս պահին

Խելքիս մոտ սիրտն իմ

Նման է գերու.

Նա է զսպում ինձ...

Եվ հիմա քեզնից

Հեռու եմ, հեռու...

Ա՛յս, շատ կուզեի՝

Գիրկդ սուզեի

Գլուխն իմ հոգնած

Ո՛՛՛ պատմեի քեզ

Պերճախոս ու հեզ

Աչքերով իմ թաց,

Որ ես զգացի

Քո սրտի լացի

Արցունքի համը,

Երբ սողաց, անցավ,

Թողեց վերք ու ցավ

Հանդիպման ժամը...

ՀԱՐՈՐԴԱԿԻՑ ԱՆՈԹՆԵՐ

Սպասեցի՞ր դու ինձ, սպասեցի՞ր,

Սպասեցիր երկար, կարոտակեզ...

Դու քո սիրով իմ ցավն սպասեցիր,

Իսկ ես, ա՛խ, այդպես ել չհասա քեզ...

Եվ լաց լացեց իմ սիրտն անհանգրվան,

Ա՛խ, լաց լացեց նաև քո սիրտը մեծ.

Իմ դառն արցունքները սրտի՞ն ընկան,

Քո արցունքն ել հոսեց ի՞մ սրտի մեջ...

ՄՈՐՄՈՔ

Ինչ-որ մեկն ասաց. «Դու ինձ շա՛տ ես պետք,

Եվ ես առանց քեզ ապրել չեմ կարող...»:

Ես միայն անփույթ ժպտացի, անցա...

Սրտիս խորանում մոմարցունք մի հետք

Թողեց այդ խոսքը՝ մոմի բոց մարող,

Ու ես այդ հետքն ել սրբեցի անցավ:

Ինչ-որ մեկն ասաց... Բայց վաղո՞ւց եր դա.

Նժույգն օրերի փախել է հեռու,

Ես իմ մենության վանքում եմ անլուս.

Սեր-երազանքիս հավքը չգտա...

Հոգուս զանգերը Ե՞րբ են լռելու.

Անսեր մեռնում են օրերն իմ անհույզ...

ՈԵՎ հիմա սրտիս մռայլ խորանում
Ես խարխափելով փնտրում եմ համառ
Այս սիրո խոսքից մոմարցունք մի հետք...
Ցավս մխում ե, վերքս՝ խորանում,
Տնքում ե սիրտս օրերում խավար.
«Դու ինձ շա՞տ ես պետք... դու ինձ շա՞տ ես պետք...»:

ՉԵՆ ՑՐՏԱՀԱՐՎԻ

Զյունն այս տարի Էլ եկավ ու իր տակ
Թաղեց հույսերիս դալար շիվերը.
Սիրո աղավնու տոտիկներին տաք
Կարո՞տ մնացին բախտիս քիվերը:

Բյուրեղ աչքերի պաղ բոցում կանչող
Երազանքներս դարձրեց պատիր
Եվ իր ցուրտ շնչով՝ ինձ հեռվից տանջող

Երջանկությունից թողեց մի փաթիլ...

Դե՛, ի՞նչ... ձմեռ Ե... և ծյունն ավազակ
թեկուզ և խլեց կանաչ օրերս,
Բայց անկարող է խցանել ազատ
Ոգուս ճամփեքն ու կապույտ ծորերս...

Ի՞նչ փույթ, թե ծյունն իր ճերմակ սարսուռով
Կյանքիս ճյուղերին Ելի կփարվի.
Կոփած հավատիս արմատները խոր
Վազի պես՝ ծյան տակ չեն ցրտահարվի...

ԻՍԿ ԻՍ ԳՎՐՈՒԸ...

Մի գիշերվա մեջ
Հարսնացան այգուս ծառերը բոլոր.
Աչքերով մեծ-մեծ
Նայեցի նրանց՝ տխուր ու մոլոր...

Նրանց գարունը
Այնպե՞ս շուտ եկավ ու միանգամից...

Ոհսկ իմն իր հունը

Փոխել է արդեն ու չի գտնում ինձ...

ԻՄ ԼԱՎ ԳՎՐՈՒՆ

Եկար կրկին երգով կանաչ,

Գարուն, աղջի՛կ իմ երազի,

Եկար շռայլ, Եկար դու բաց՝

Որպես արցունք զարթնած վազի:

Եկար փափուկ, թավշեմուճակ,

Եկար ինձ մոտ այնպե՛ս զգուշ...

Բայց, դե՛, Նորից ընկավ խուճապ

Իմ սրտի մեջ՝ հասուն ողկուզ:

Նորից սիրտս թռավ տեղից՝

Ոնց լուսայգը տեսած արտույտ,

Նորից գտավ ամեն տեղ ինձ

Երազանքիս հավքը կապուտ:

Ինձ բռնեցի տեևէրի մեջ՝

Հույսի վերջին սահմանն անցած,

Հոգիս, ինչպես ծաղկի առեջ,

Դողաց՝ նեկտար աչքերը թաց...

Ո՞ւր Ե, կզա՞ երգիդ հետքով

Սիրո մեղուն իմ ոսկեթև.

Սիրտս սրտիդ անուշ հւաքով

Տրոփում Ե, խայտում թեթև:

Սպասում Ե, լուռ երազում՝

Ծաղկած շռայլ, ճերմա՞կ-ճերմա՞կ...

Ա՞խ, սիրուց ես դու Ել նազում,

Գարո՞ն աղջիկ, աղջի՞կ դու խակ...

Շուտով, սակայն, դու կհասնես,

Կհարսնանաս արևին շեկ.

Հավատա՞ ինձ, ինչպես ես՝ քեզ...

Ուղագիս քո դեմ բաց Ե ու մերկ...

Հավատա՞ ինձ... իմ լա՞վ գարուն,

Հավատով եմ ապրում և կամ.

Սիրում եմ քեզ ու հավատում

Քո չտված խոսքին անզամ...

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ամեն օր իմ ճանապարհին

Հանդիպում եմ քեզ,

Դու ճշտապահ միշտ նույն ժամին

Գալիս անցնում ես...

Դարձել ե դա սովորական

Ինձ համար արդեն,

Իսկ լա՞վ մարդ ես և կամ որքա՞ն...

Ոչինչ չգիտեմ...

Ծատ եմ վրաս ես զարմանում.

Ինչպե՞ս ե, որ ես

Մի օր հանկարծ չեմ մոռանում

Ու... բարեւում քեզ...

ԱՆՀԱՆԳԻՍ ՔՈՒՄ

Քրքրեցի գիշերն իմ անհանգիստ քնի

Մագիլներով սուրսայր,

Նա չիմացավ՝ ինձ մոտ գլուխը ուր դնի,

Լուռ քաշվեց մուռք մի այր:

Աղոթեցի երկար արեգակին արդար

Ու ծնունդը նրա,

Որ իմ կարոտներին խաղաղեցում նա տար,

Հույս ցողեր ինձ վրա:

Ու երբ ճշար ուժգին խանձարուրում իր թաց,

Փոեր վարսերս հրկեզ,

Ո՞րպես մի նոր արև, որպես մի լուսաբաց՝

Կտեսնեի ես քեզ...

ՔԱՂՑՐ ԵՐԱԶ

Մ թևով տունդ մտնեմ հուշիկ,

Նայեմ դեմքին քո անուշիկ.

Տեսնեմ՝ խո՞ր ես դու քուն մտել,

Հո՛, չե՞ս մրսում կամ չե՞ս շոգել...

Հետո նստեմ ես մահճիդ մոտ,
Երգեմ նաևիկ, երգեմ կարոտ...
Ու երբ ծեզին դու արթնանաս,
Ողջը թվա քա՛ղցը երազ...

ԱՆՎԵՐԱԿԱՐՁ

Այսքա՞ն զվարթ ու մտերիմ,
Ա՛խ, մանկության թռչուններն իմ
Թռա՞ն անդարձ:

Ինչպե՞ս մնամ ես անտրտունջ.
Իմ խենթության պահերն անլուրջ
Մեռա՞ն անդարձ:

Խռովեցին թե՛ խինդ, թե՛ տաղ,
Երանության օ